

Kultur- och fritidsförvaltningen
Axel Stenbeck

2025-02-21

Dnr KOF 2024-97
Dnr KS 2024-396

Kultur- och fritidsnämnden

Motion (SD) - Riktat friskvårdsbidrag till kommunens framtid

Förslag till kultur- och fritidsnämndens beslut

1. Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen avslås med hänvisning till att förslaget bedöms strida mot kommunallagen, att resursmedel inte finns avsatta i kommunstyrelsens budget för 2025 samt att fritidskortet planeras att införas på nationell nivå.

Ärende

Jörgen Ring (SD) och Ivan Rådström (SD) föreslår i en motion daterad 2024-03-21 att:

- avsätta 20 miljoner kronor ur kommunstyrelsens resursmedel till kultur- och fritidsnämnden som ska täcka kostnaden för friskvårdsbidrag för unga mellan 7-16 år.
- Friskvårdsbidraget ska gälla både för medlemsavgift och träningsavgift till en maximal summa om 1 000 kr per barn.
- Friskvårdsbidraget ska endast kunna nyttjas i ideella föreningar.
- Att kommunen hanterar utbetalningarna på det sätt som förvaltningen anser bäst mot redovisning av kvitton eller annat likvärdigt system.

Motionen har remitterats till kultur- och fritidsnämnden för yttrande efter samråd med utbildningsförvaltningen och kommunledningsförvaltningens juridikenhet.

Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår att motionen avslås då förslaget bedöms strida mot kommunallagen, att resursmedel inte finns avsatta i kommunstyrelsens budget för 2025 samt att fritidskortet planeras att införas på nationell nivå.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Motion (SD) - Riktat friskvårdsbidrag till kommunens framtid, svar, 2025-02-21

Motion (SD) – Riktat friskvårdsbidrag till kommunens framtid.

Bakgrund

Fritidskort

Kultur- och fritidsförvaltningens bedömning är att motionens förslag till stora delar liknar fritidskortet som är under framtagande av nuvarande regering och som beräknas träda i kraft inom något år. Förvaltningen har därför undersökt fritidskortet närmare för att se hur det har utformats.

Fritidskortet ska ge barn och unga i åldrarna 8 – 16 år ökad tillgång till idrott, kultur, friluftsliv och annat föreningsliv. Det ska innehålla ett värde som kan användas som betalning för fritidsaktiviteter inom till exempel idrottsrörelsen, friluftorganisationer och andra organisationer inom civilsamhället och kulturområdet. Beloppets storlek kommer att ha en differentierad utformning för att särskilt stötta barn och unga i socioekonomiskt utsatta hushåll att ta del av fritidsaktiviteter. Barn och unga med funktionsnedsättning eller andra behov av särskilt stöd ska uppmärksammas så att fritidskortet kommer dem till godo i lika stor utsträckning som för andra barn och unga.

I promemorian "Ett fritidskort för barn och unga" (Ds 2024:16) föreslås lagändringarna träda i kraft den 1 oktober 2025 vilket troligtvis innebär att fritidskortet börjar gälla under 2026. Promemorian har under hösten varit på remiss till berörda myndigheter, organisationer, kommuner och andra intressenter. Promemorian föreslår att fritidskortet består av två delar:

- Ett allmänt fritidskort om 500 kronor per barn.
- Ett särskilt fritidskort om 2000 kronor per barn i socioekonomiskt utsatta områden.

I promemorian framgår vidare att myndigheternas kostnader för införandet av fritidskortet under 2024 beräknas uppgå till 635 miljoner kronor. Förvaltningen av fritidskortet beräknas uppgå till mellan 235–274 miljoner kronor under 2025–2027. Kostnaden för utbetalda fritidskort beräknas till 515 miljoner kronor vid 70 % nyttjandegrad. Detta innebär att förvaltningskostnaden för fritidskortet utgör över 30 % av den totala årliga kostnaden.

En lokal version likt motionärernas förslag behöver inte vara lika komplext och kostsamt att införa som fritidskortet. Dock visar det att ekonomiska stödformer medför införande- och förvaltningskostnader.

Vid ett eventuellt införande av ett friskvårdsbidrag för barn och unga i Linköping behöver det säkerställas hur bidragssystemet utformas för att inte utnyttjas av välfärdsbrottslighet eller fusk.

Friskvårdsbidrag

Friskvårdsbidrag associeras av de flesta till en personalförmån att nyttja för motion och idrott. Rent formellt är friskvårdsbidrag en skattefri personalförmån

som regleras i inkomstskattelagen se 11 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Kommunens rätt att ge bidrag till enskilda

Enligt 2 kap. 1 § kommunallagen får kommuner själva ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller deras medlemmar. I förarbetena till kommunallagen redogörs för vad som anses vara av allmänt intresse. En angelägenhet är av allmänt intresse om det kan anses vara ett allmänt, samhälleligt och till det egna området knutet intresse att kommunen vidtar en åtgärd. Denna fråga får bedömas med utgångspunkt i om det är lämpligt, ändamålsenligt och skäligt att kommunen befattar sig med angelägenheten. Allmänintresset förutsätter inte att det finns ett kvantitativt betydande behov. Om det kan anses vara ett allmänt intresse att en kommun har hand om en angelägenhet, får kommunen ha hand om den även om åtgärden bara kommer en mindre del av kommunens område eller ett mindre antal av medlemmarna direkt till godo.

I kravet på allmänintresse ligger ett principiellt förbud mot att ge understöd åt enskilda, eftersom det i rent kommunalrättslig bemärkelse inte är ett allmänt intresse att sådant understöd lämnas. Det är som utgångspunkt inte tillåtet för en kommun att göra vederlagsfria prestationer till enskilda personer utan direkt stöd i särskild lag. Sådant som ekonomiskt bistånd regleras i speciallagstiftning och ska av det skälet i vissa fall betalas ut av kommunen. Kommuner får lämna ekonomiskt stöd till ungdomsorganisationer med stöd av lag om vissa kommunala befogenheter. I rättspraxis har därutöver, som huvudregel, godtagits att kommuner ger vissa bidrag till ideella föreningar utifrån den kommunala kompetensen och allmänintresset.

Med hänsyn till att det inte finns en speciallagstiftning som ger kommuner rätt att betala bidrag till enskilda medborgare i form av föreslagna friskvårdsbidrag är Kultur- och fritidsförvaltningens bedömning att motionens förslag bedöms strida mot kommunallagen.

Resursmedel

I kommunstyrelsens budget 2025 med plan för 2026–2030 (2024-11-19 § 267) finns inga resursmedel avsatta.

Ekonomiska konsekvenser

Vid bifall av motionen behöver 20 miljoner kronor avsättas årligen för friskvårdsbidrag till unga i Linköping. Därutöver tillkommer införande- och förvaltningskostnader.

Kommunala mål

Ett tryggt och säkert Linköping.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

En jämställdhetsanalys bedöms inte påkallad.

Samråd

Samråd har skett med utbildningsförvaltningen och kommunledningsförvaltningens juridikenhet som inte har något att erinra mot förslaget till beslut.

Juridikenheten påkallar att en barnkonventionsanalys behöver göras vid ett bifallande av motionen.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Samråd med facklig part är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Kultur- och fritidsförvaltningen

Paul Håkansson

Karin Olanders

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Motionärerna